

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSP.WPP.0640.31.2022.ML

Warszawa, 7 kwietnia 2022 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

przekazuję przyjęte przez **Radę Ministrów stanowisko** wobec
prezydenckiego projektu ustawy:

- o Akademii Kopernikańskiej (druk nr 2070).

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Edukacji i Nauki do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Stanowisko Rządu

wobec prezydenckiego projektu ustawy o Akademii Kopernikańskiej (druk nr 2070)

Celem przedstawionego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projektu ustawy jest utworzenie Akademii Kopernikańskiej, której głównym zadaniem będzie realizacja Narodowego Programu Kopernikańskiego. Program ten pozwoli m.in. zbudować lub zintensyfikować więzi przedstawicieli krajowego życia naukowego oraz włączyć zagranicznych badaczy do współpracy z polskimi ośrodkami i zespołami naukowymi.

Przewidywana struktura Akademii Kopernikańskiej, uwzględniająca w składach poszczególnych Izb Akademii dużą reprezentację uczonych z zagranicy (lub Polaków pracujących za granicą) pozwoli na włączenie znaczącej ich liczby w obieg polskiej nauki. Coroczne posiedzenia Izb z udziałem cudzoziemców, będą formą realnej obecności tych osób w polskiej nauce. Tworzona Szkoła Główna Mikołaja Kopernika – poza innymi zadaniami – ma być miejscem dydaktycznego zaangażowania zagranicznych naukowców w kształcenie polskich studentów oraz doktorantów.

Realnej promocji polskiej nauki w świecie będzie służyć zarówno program Ambasador, jak i program grantów. Oba te narzędzia będą motywowały i dawały polskim i zagranicznym uczonym instrumenty do realizowania przedsięwzięć i projektów naukowych o istotnym znaczeniu dla Polski.

Akademia Kopernikańska, wykorzystując powszechną w świecie rozpoznawalność Mikołaja Kopernika, będzie mogła systematycznie zaznaczać obecność naszego kraju w tzw. obiegu naukowym przez coroczne Nagrody Kopernikańskie, przyznawane uczonym światowego formatu. Również planowane Światowe Kongresy Kopernikańskie będą służyły wzmacnianiu pozycji polskiej nauki w środowisku międzynarodowym. Ważnym elementem idei powołania Akademii Kopernikańskiej i realizowanego przez nią Narodowego Programu Kopernikańskiego będzie utworzenie i wspieranie uczelni publicznej – Szkoły Głównej Mikołaja Kopernika, która ma stanowić uzupełnienie systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Celem jej działalności będzie kształcenie studentów i doktorantów oraz prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych. Szkoła będzie odrębną osobą prawną, działającą zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, natomiast jej powiązanie z Akademią Kopernikańską będzie wyrażało się m.in. przez wykonywanie przez Prezydium Akademii zadań odpowiadających zadaniom rady uczelni, powoływanie i odwoływanie przez Prezydium Akademii rektora Szkoły. Projektodawca zakłada, że Szkoła będzie miejscem, w którym członkowie Akademii będą uczestniczyć w prowadzonej przez nią działalności dydaktycznej, jak również będzie ona platformą współpracy naukowców z całego świata, bowiem oprócz osób zaangażowanych w działania Akademii Kopernikańskiej w procesie dydaktycznym i naukowym będzie uczestniczyło także liczne grono polskich uczonych pracujących w ośrodkach zagranicznych oraz naukowcy z innych państw – członkowie Akademii Kopernikańskiej i osoby z nią współpracujące. Tak zaprojektowana działalność Szkoły otwiera nowe perspektywy kształcenia w Polsce i powinna przyczynić się również do wzmocnienia jakości działalności dydaktycznej i naukowej, zwiększenia

jej konkurencyjności w świecie oraz rozwoju współpracy międzynarodowej. Zgodnie z przyjętym założeniem siedzibą Szkoły będzie miasto stołeczne Warszawa, a w ramach Szkoły będą funkcjonować kolegia w poszczególnych miastach. Odpowiednio będzie to: Kolegium Astronomii i Nauk Przyrodniczych w Toruniu, Kolegium Nauk Medycznych w Olsztynie, Kolegium Nauk Ekonomicznych i Zarządzania w Warszawie, Kolegium Filozofii i Teologii w Krakowie oraz Kolegium Nauk Prawnych w Lublinie. W projekcie ustawy zakłada się, że Prezes Rady Ministrów, w drodze decyzji, wyposaży Szkołę w mienie obejmujące własność lub inne prawa majątkowe, niezbędne do prowadzenia działalności. Projektowane przepisy nie zakładają natomiast zmian w strukturze istniejących uczelni. Szkoła, w zakresie kształcenia na studiach i w ramach szkół doktorskich, będzie współpracowała z innymi uczelniami oraz podmiotami systemu szkolnictwa wyższego i nauki, wyłonionymi w drodze konkursu. Zgodnie z zasadą autonomii szczegółowe rozwiązania dotyczące organizacji i funkcjonowania Szkoły zostaną ustalone w samorządny sposób w jej statucie.

Rząd RP pozytywnie odnosi się do prezydenckiej inicjatywy ustawodawczej kreującej Akademię Kopernikańską i podziela stanowisko Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, iż podjęta inicjatywa będzie formą uczczenia najwybitniejszego polskiego uczonego Mikołaja Kopernika, którego 550 rocznica urodzin przypada w roku 2023.

Proponowana instytucja wpisuje się również w najbardziej istotne potrzeby nauki polskiej, w szczególności w zakresie podniesienia jej międzynarodowego prestiżu i poziomu umiędzynarodowienia. Akademia Kopernikańska, dzięki swojej formie organizacyjnej, jak i określonemu zakresowi działania, stwarza możliwości do uzyskania pozytywnych zmian w tym zakresie.

Na aprobatę zasługują zaproponowane formy działania Akademii Kopernikańskiej, jak również sposób jej utworzenia. Na szczególną uwagę zasługuje elastyczność projektowanych rozwiązań, uniezależniających uruchomienie Akademii Kopernikańskiej i jej programów od kolejnych działań prawodawczych. Dzięki temu Akademia Kopernikańska zyska rzeczywistą autonomię w ramach rozwiązań zakreślonych ustawowo. Daje to szansę na efektywne realizowanie jej celów w przyszłości. Jest też rzeczą ważną, iż zaprojektowana struktura Akademii Kopernikańskiej nie jest nadmiernie rozbudowana, co pozwala przyjąć, że nie będzie ona obciążona nadmierną liczbą struktur administracyjnych. Powinno to wpłynąć na skuteczność i efektywność obsługi jej prac, a także nie będzie generowało nieuzasadnionych kosztów. Dzięki temu nowo tworzona instytucja powinna rzeczywiście koncentrować się na jej podstawowych, określonych w projekcie ustawy celach, a zakładane sposoby współpracy międzynarodowej i stałej obecności naukowców wywodzących się z innych państw – powinny przyczynić się do wzmocnienia pozycji polskiej nauki w środowisku międzynarodowym.

Biorąc powyższe pod uwagę, Rada Ministrów pozytywnie opiniuje prezydencki projekt ustawy o Akademii Kopernikańskiej.